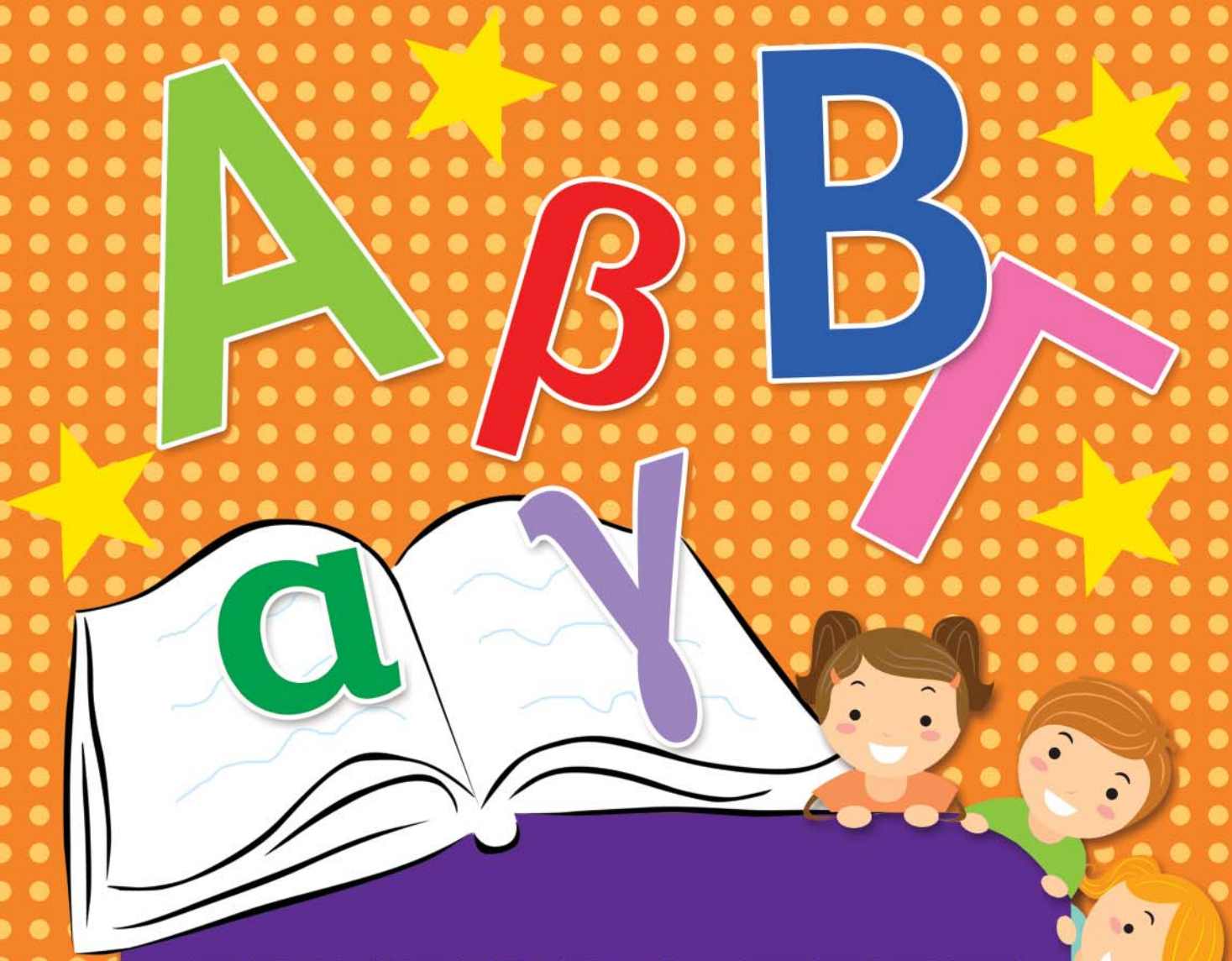
Γιάννης Ζαχαρόπουλος

ΓΡΗΓΟΡΑ ΤΕΣΤ

Γλώσσα

ΣΤ΄ Δημοτικού

Μέρος 2ο

Βασισμένο στην ύλη του σχολικού βιβλίου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ **ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Γρήγορα τεστ

Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού

ΕΚΔΟΣΕΙΣ **ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Βασικό λεξιλόγιο

- ανυπολόγιστος -η -ο, εσπεριδοειδή, κακοκαιρία, σοδειά, καλλιέργεια, αποκλεισμένος -η -ο, κτηνοτρόφος, ηλεκτροδότηση, αποκαθίσταμαι, επισημαίνω
- εννιά, καφενείο, κουρείο, παράθυρο, τουριστικός -ή -ό, ηλιοβασίλεμα, καθαρίζω, περιποιημένος -η -ο, αρωματισμένος -η -ο, παίρνω, κεραμίδια
- καλοκαίρι, θεριστής, σοδειά, ευλογημένος -η -ο, στάχυ, αλώνισμα, άχυρο, πανηγύρι, ανεβαίνω, εκκλησάκι

Γραμματικά – Συντακτικά φαινόμενα

α) Ονοματικές και ρηματικές φράσεις

Για να εκφράσουμε ένα νόημα, χρησιμοποιούμε:

- **ρηματικές φράσεις** (φράσεις που περιέχουν το ρήμα και τα στοιχεία που το συνοδεύουν: αντικείμενο, κατηγορούμενο, επιρρηματικά στοιχεία, ή μόνο το ρήμα).
  Π.χ. Θεσμοθετούν βραβεία. – Εξοικονομούν ενέργεια.
- **ονοματικές φράσεις** (φράσεις που δεν περιέχουν ρήμα και έχουν ως βασική τους λέξη ένα ουσιαστικό ή οποιαδήποτε λέξη μπορεί να μπει σε θέση ουσιαστικού: αντωνυμία, επίθετο, αριθμητικό).
  Π.χ. Θεσμοθέτηση βραβείων. – Εξοικονόμηση ενέργειας.

Οι ονοματικές φράσεις χρησιμοποιούνται συχνά σε τίτλους βιβλίων, κεφαλαίων, σε διαφημιστικά κείμενα, στον δημοσιογραφικό λόγο κ.α. Επειδή δεν αναφέρουν βασικές λεπτομέρειες (π.χ. ποιος και πότε έκανε κάτι), προκαλούν το ενδιαφέρον του αναγνώστη να διαβάσει το κείμενο που τις συνοδεύει.

β) Η λόγια κλίση των επιθέτων σε -ης -ης -ες

Τα επίθετα σε -ης, -ης, -ες (π.χ. ο, η συνεχής-το συνεχές, ο, η ογκώδης-το ογκώδες) έχουν τους ίδιους τύπους για το αρσενικό και το θηλυκό. Έτσι κλίνονται τα επίθετα:

• ο, η ασθενής-το ασθενές, • ο, η ευγενής-το ευγενές, • ο, η ακριβής-το ακριβές,
• ο, η επιμελής-το επιμελές, • ο, η επιεικής-το επιεικές, • ο, η διεθνής-το διεθνές,
• ο, η συνεπής-το συνεπές, • ο, η αληθής-το αληθές, • ο, η ειλικρινής-το ειλικρινές,
• ο, η περιπετειώδης-το περιπετειώδες, • ο, η μυστηριώδης-το μυστηριώδες κ.ά.

Ενικός αριθμός			
Ονομαστική	ο συνεχ**ής**	η συνεχ**ής**	το συνεχ**ές**
Γενική	του συνεχ**ούς**	της συνεχ**ούς**	του συνεχ**ούς**
Αιτιατική	τον συνεχ**ή**	τη συνεχ**ή**	το συνεχ**ές**
Κλητική	–	–	–
Πληθυντικός αριθμός			
Ονομαστική	οι συνεχ**είς**	οι συνεχ**είς**	τα συνεχ**ή**
Γενική	των συνεχ**ών**	των συνεχ**ών**	των συνεχ**ών**
Αιτιατική	τους συνεχ**είς**	τις συνεχ**είς**	τα συνεχ**ή**
Κλητική	–	–	–

Ενικός αριθμός			
Ονομαστική	ο ογκώδ**ης**	η ογκώδ**ης**	το ογκώδ**ες**
Γενική	του ογκώδ**ους**	της ογκώδ**ους**	του ογκώδ**ους**
Αιτιατική	τον ογκώδ**η**	την ογκώδ**η**	το ογκώδ**ες**
Κλητική	–	–	–
Πληθυντικός αριθμός			
Ονομαστική	οι ογκώδ**εις**	οι ογκώδ**εις**	τα ογκώδ**η**
Γενική	των ογκωδ**ών**	των ογκωδ**ών**	των ογκωδ**ών**
Αιτιατική	τους ογκώδ**εις**	τις ογκώδ**εις**	τα ογκώδ**η**
Κλητική	–	–	–

γ) Μετοχή παθητικού παρακειμένου και παθητικού ενεστώτα

Στην παθητική φωνή, μετοχή έχουν δύο χρόνοι: ο παρακείμενος και ο ενεστώτας.

α) **Η μετοχή του παθητικού παρακειμένου**

Καταλήξεις μετοχής παρακειμένου παθητικής φωνής	**Παραδείγματα**	
-μένος, -μένη, -μένο	λύνω → λυ**μένος**	καίω → κα**μένος**
-μμένος, -μμένη, -μμένο	βάφω → βα**μμένος**	ανάβω → ανα**μμένος**
-ημένος, -ημένη, -ημένο	τιμώ → τιμ**ημένος**	αγαπώ → αγαπ**ημένος**
-σμένος, -σμένη, -σμένο	καλώ → καλε**σμένος**	διαβάζω → διαβα**σμένος**
-γμένος, -γμένη, -γμένο	πνίγω → πνι**γμένος**	τραβώ → τραβη**γμένος**

Η μετοχή του παθητικού παρακειμένου τελειώνει σε **-μένος**, είναι κλιτή και έχει τρία γένη και δύο αριθμούς. Ειδικότερα:

- **-μμένος**: Μετοχή παθητικού παρακειμένου σε **-μμένος** σχηματίζουν τα ρήματα της **α΄ συζυγίας** που έχουν χαρακτήρα **π**, **β**, **φ**, **πτ**. *Π.χ. κόβ-ω → κο**μμένος**, γράφ-ω → γρα**μμένος**, καλύπτ-ω → καλυ**μμένος***
- **-ημένος**: Μετοχή παθητικού παρακειμένου σε **-ημένος** σχηματίζουν τα ρήματα της **β΄ συζυγίας**. *Π.χ. αγαπώ → αγαπ**ημένος***
- **-σμένος**: Μετοχή παθητικού παρακειμένου σε **-σμένος** σχηματίζουν τα ρήματα της **α΄ συζυγίας** και μερικά της **β΄ συζυγίας**. *Π.χ. χτίζω → χτι**σμένος**, δυστυχώ → δυστυχι**σμένος***

Το **ι**, **η**, **υ**, **ει**, **οι** που έχουν τα ρήματα της πρώτης συζυγίας στην παραλήγουσα της οριστικής ενεστώτα διατηρείται και στη μετοχή. *Π.χ. δροσίζω → δροσ**ισμένος**, πρήζω → πρ**ησμένος**, δακρύζω → δακρ**υσμένος**, δανείζω → δαν**εισμένος**, αθροίζω → αθρ**οισμένος***

Προσοχή!

επιβαρύνω → επιβαρ**η**μένος, αποθαρρύνω → αποθαρρ**η**μένος, λέγω → ειπωμένος, βλέπω → ιδωμένος, καίω → καμένος, κάθομαι → καθισμένος, αφαιρώ → αφηρημένος, κλαίω → κλαμένος, τρώω → φαγωμένος, κοιμάμαι → κοιμισμένος

Η μετοχή παθητικού παρακειμένου συχνά ισοδυναμεί με επίθετο. *Π.χ. ευτυχισμένος* (ευτυχώ) αντί για *ευτυχής*, *συνηθισμένος* (συνηθίζω) αντί για *συνήθης*, *επιτυχημένος* (επιτυγχάνω) αντί για *επιτυχής*. Οι μετοχές αυτές προέρχονται από ρήματα, αλλά έχουν **λειτουργία επιθέτου**, δηλαδή συνοδεύουν ουσιαστικά και τους δίνουν μια ιδιότητα. Αυτό τις διαχωρίζει από τις **ρηματικές μετοχές**, δηλαδή τις μετοχές που δε συνοδεύουν ουσιαστικά, ισοδυναμούν με ρηματική φράση και δηλώνουν ενέργεια.

*Π.χ. – Θαυμάσαμε τον **ανθισμένο** κήπο.* (μετοχή με λειτουργία επιθέτου)

*– Το Σάββατο θα επισκεφθεί την πόλη μας ένας **φημισμένος** επιστήμονας* (μετοχή με λειτουργία επιθέτου)

*– Τα παιδιά ήταν **συγκεντρωμένα** στην πλατεία.* (ρηματική μετοχή)

Οι παθητικές μετοχές με λειτουργία επιθέτου έχουν επίθετα ως συνώνυμα και αντώνυμα.

Π.χ. φημισμένος (Συνώνυμο: «ξακουστός», Αντώνυμο: «άγνωστος») *ευτυχισμένος* (Συνώνυμο: «ευτυχής», Αντώνυμο: «δυστυχής»)

β) **Η μετοχή του παθητικού ενεστώτα**

Μερικά ρήματα σχηματίζουν από το θέμα του ενεστώτα και μετοχή παθητικού ενεστώτα.

Οι μετοχές αυτές είναι σπάνιες και χρησιμοποιούνται συνήθως ως ρηματικά επίθετα. *Π.χ **τρεμάμενα** χέρια, οι **εργαζόμενες** γυναίκες, το **τιμώμενο** πρόσωπο.*

Ορισμένες από τις μετοχές αυτές έχουν γίνει ουσιαστικά. *Π.χ. **το περιεχόμενο, το κρατούμενο, ο ηγούμενος, το ενδεχόμενο, το λυόμενο**.*

Καταλήξεις μετοχής ενεστώτα παθητικής φωνής	**Παραδείγματα**
-όμενος, -η, -ο	*– Ο νόμος δεν ευνοεί τις **εργαζόμενες** μητέρες.* *– Το **περιεχόμενο** του βιβλίου είναι καταπληκτικό.*
-ώμενος, -η, -ο	*– Θα είμαι απόψε το **τιμώμενο** πρόσωπο.*
-άμενος, -η, -ο	*– Πήρε το γράμμα με **τρεμάμενα** χέρια.*
-ούμενος, -η, -ο	*– Χτες ήμουν πολύ **χαρούμενος**.*

δ) Κυριολεξία – Μεταφορά

- Στην **κυριολεξία** χρησιμοποιούμε τις λέξεις ή τις φράσεις με την κύρια, την αρχική τους σημασία. *Π.χ. χρυσή αλυσίδα, πικρή γεύση, έφαγα το φαγητό μου.*
- Στη **μεταφορά** χρησιμοποιούμε τις λέξεις ή τις φράσεις με μια άλλη, διαφορετική από την κυριολεκτική τους, σημασία, η οποία όμως συνδέεται με αυτή. *Π.χ. χρυσή καρδιά, πικρή σκλαβιά, έφαγα τον κόσμο να σε βρω.*

ε) Απλές και επαυξημένες προτάσεις

Απλές λέγονται οι προτάσεις που περιλαμβάνουν μόνο τους κύριους όρους: υποκείμενο και κατηγόρημα (ρήμα, αντικείμενο ή κατηγορούμενο).

Π.χ. Τα παιδιά παίζουν. – Τα αυτοκίνητα βγάζουν καυσαέρια. – Η Ελένη είναι άρρωστη.

Επαυξημένες λέγονται οι προτάσεις που περιέχουν, εκτός από τους κύριους όρους, και άλλα επιπλέον στοιχεία (προσδιορισμούς), τα οποία συμπληρώνουν την έννοια που δίνουν οι κύριοι όροι.

Π.χ. Τα παιδιά της τάξης μας παίζουν στο προαύλιο. – Τα παλιά αυτοκίνητα βγάζουν πολλά καυσαέρια. – Η Ελένη, η φίλη της Παρασκευής, είναι άρρωστη.

Γλώσσα ΣΤ΄ Δημοτικού

Τεστ 1ο

0΄-10΄

Ολική καταστροφή στις καλλιέργειες

Ονοματεπώνυμο .....

Ημερομηνία: / /

1. Ορθογραφία. Συμπλήρωσε τα κενά και τόνισε όπου χρειάζεται. 5

Η πρόσφατη **κακοκ**.....**ρία** προκάλεσε **αν**.....**πολόγιστες** ζημιές στις **καλ**.....**έργειες**. Στα **εσπεριδο**.....**δή** η **σοδ**.....**ά** καταστράφηκε ολοσχερώς. Στις ορεινές περιοχές κοπάδια αιγοπροβάτων **αποκλείστ**.....**καν** και **κτ**.....**νοτρόφοι** κινδύνευσαν προσπαθώντας να τα προσεγγίσουν, ενώ η **ηλεκτροδότ**.....**ση** άρχισε να **αποκαθ**.....**σταται** σταδιακά έπειτα από τρεις ημέρες. Όπως **επισημ**.....**νει** η μετεωρολογική υπηρεσία, βελτίωση του καιρού αναμένεται στο τέλος της εβδομάδας.

2. Βοήθησε τον Αλέξανδρο να συμπληρώσει σωστά τις καταλήξεις που λείπουν από τα επίθετα. 2,5

α) Είναι **αφελ**..... και πιστεύουν ό,τι ακούνε.

β) Η Πυροσβεστική υπηρεσία διερευνά τα **ακριβ**..... αίτια της πυρκαγιάς.

γ) Ο εκσυγχρονισμός του **διεθν**..... αεροδρομίου θα ολοκληρωθεί στο τέλος του έτους.

δ) Τα σημάδια από την πρόσφατη κακοκαιρία είναι **εμφαν**..... σε πολλές περιοχές της χώρας.

ε) Ξεκινά από αύριο το **συνεχ**..... εορταστικό ωράριο για τα καταστήματα.

3. Συμπλήρωσε τα κενά με τις μετοχές παθητικού παρακειμένου των ρημάτων που δίνονται στην παρένθεση. 2,5

α) Το κείμενο ήταν ..... (**γράφω**) στην αγγλική γλώσσα.

β) Οι στέγες των σπιτιών ήταν ..... (**καλύπτω**) από πυκνό χιόνι.

γ) Έζησαν ..... (**αγαπώ**) ως τα βαθιά τους γεράματα.

δ) Η ..... (**επιβαρύνω**) ατμόσφαιρα στις μεγάλες πόλεις προκαλεί κυρίως αναπνευστικά προβλήματα.

ε) Τον τελευταίο καιρό είναι ..... (**αφαιρώ**) και αμελεί τα καθήκοντά της.

Χρωμάτισε τα ★ που συγκέντρωσες από τις παραπάνω ασκήσεις.

Σειρά: ΓΡΗΓΟΡΑ ΤΕΣΤ – ΓΛΩΣΣΑ

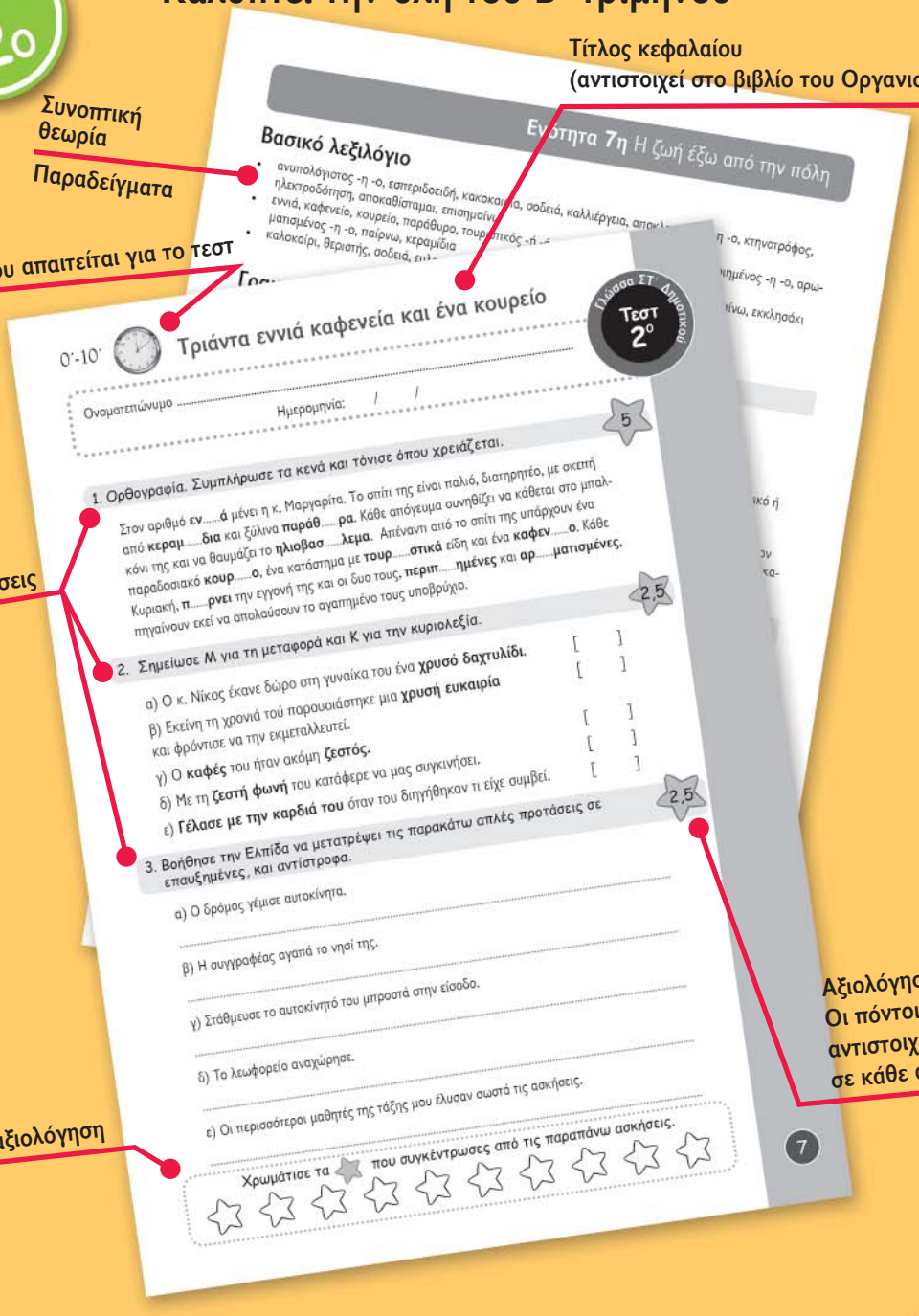
Κυκλοφορούν 3 τεύχη για κάθε τάξη

Καλύπτουν την ύλη και των τριών τριμήνων

Γρήγορα τεστ – Γλώσσα ΣΤ΄

Καλύπτει την ύλη του Β΄ τριμήνου

Μέρος 2ο

Συνοπτική θεωρία

Παραδείγματα

Χρόνος που απαιτείται για το τεστ

Τίτλος κεφαλαίου (αντιστοιχεί στο βιβλίο του Οργανισμού)

Ασκήσεις

Αξιολόγηση: Οι πόντοι που αντιστοιχούν σε κάθε άσκηση

Αυτοαξιολόγηση

ISBN 978-960-569-151-6

Κωδ. μηχ/σης 18.555